

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน
ในเขตอำเภอสุโขทัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษา นราธิวาส เขต 2

Academic Leadership of Educational Institution Administrators in
Su-ngai Padi District under Narathiwat Primary Educational Service
Area Office 2

กฤษณ์ สาหลัง¹, บาเซล अबดุลวาฮับ², อิสมะแอ มะเรห์³ และ จร ประสงค์สุข⁴
Kumanee Salang¹, Basel Abdulwahab², Itsama-ae Mareh³, and John Prasongsuk⁴

สถาบันรัชต์ภาคย์

Rajapark Institute, Thailand

E-mail: kumaneesalang@gmail.com¹, basel.riyl@gmail.com²

itsamaae.riyl@gmail.com³, jhon23.riyl@gmail.com⁴

Received March 22, 2025; Revised April 18, 2025; Accepted April 30, 2025

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา 2) เปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามเพศ อายุ ประสบการณ์ ในการทำงาน และขนาดของสถานศึกษา และ 3) ศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะของภาวะผู้นำทางวิชาการ ของผู้บริหารสถานศึกษาในเขตอำเภอสุโขทัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานราธิวาส เขต 2 โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ครูผู้สอนในโรงเรียนในเขต อำเภอสุโขทัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 2 จำนวน 177 คน จาก 31 โรงเรียน ได้มาจากสูตรคำนวณของทาร์โย มามานะ ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับภาวะผู้นำทาง วิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุก ด้านอยู่ในระดับมาก 2) จากการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนก ตามตัวแปรเพศ โดยภาพรวมและรายด้าน ครูเพศหญิงมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของ ผู้บริหารสถานศึกษาสูงกว่าเพศชาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ด้านอายุในภาพรวมไม่แตกต่าง กัน ด้านประสบการณ์การทำงาน ทั้งภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ด้านขนาดสถานศึกษา พบว่าโดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน 3) ครูมีข้อเสนอแนะต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร

สถานศึกษา เช่น ผู้บริหาร ควรมีการวางแผน และนำข้อมูลผลการเรียนของนักเรียนมาใช้ในการพัฒนาเป้าหมาย

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำทางวิชาการ: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 2

Abstract

This study aimed to 1) study the academic leadership of school administrators, 2) compare the academic leadership of school administrators classified by gender, age, work experience, and size of the school, and 3) study the problems and suggestions of academic leadership of school administrators in Su-ngai Padi District, under the Office of the Primary Educational Service Area, Narathiwat Area 2. The sample group used in this study was 177 teachers from 31 schools in Su-ngai Padi District, Narathiwat Primary Educational Service Area Office 2, derived from Taro Yamane's formula. The research result found that 1) the academic leadership level of educational institution administrators is at a high level overall and in each aspect. 2) A comparison of the academic leadership of educational institution administrators was classified according to variables. Overall, gender and each aspect were significantly different at 0.05. Female teachers have a higher view of the academic leadership of school administrators than males. Classified by age, overall, it was not different. Classified by work experience, both overall and each aspect were not different. Classified by school size, overall, it was not different. 3) Teachers have suggestions for the academic leadership of school administrators, such as how administrators should plan and use student academic performance data to develop goals.

Keywords: academic leadership; Narathiwat primary educational service area office 2

บทนำ

การจัดการศึกษาภายในประเทศทุกระดับ มาตรฐานหรือคุณภาพการศึกษามักถูกพิจารณาจากผลงานด้านวิชาการ ดังนั้นการบริหารงานวิชาการจึงเป็นงานหลักของสถานศึกษาที่ต้องมีการบริหารจัดการและพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาพัฒนาผู้เรียนทุกด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านการจัดโปรแกรมการศึกษา ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการติดตามประเมินผล ซึ่งเป็นหัวใจหลักของสถานศึกษา งานวิชาการที่เป็นหัวใจหลักของสถานศึกษาจะมีคุณภาพหรือไม่ขึ้นอยู่กับงานวิชาการเป็นสำคัญ ส่วนงานอื่นๆ เป็นงานส่งเสริมการบริหารวิชาการให้มีคุณภาพ จึงจำเป็นต้องศึกษาและพัฒนางานวิชาการให้มีผลสัมฤทธิ์สูง ภาวะผู้นำของผู้บริหารจึงเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดในการบริหารงานให้ประสบผลสำเร็จทำให้งานมีคุณภาพ ซึ่งในปัจจุบันการพัฒนาคุณภาพของผู้บริหาร

ในยุคปฏิรูปการศึกษา ต้องมีคุณลักษณะและพฤติกรรมของผู้บริหารที่ให้ความสำคัญ ในด้านภาวะผู้นำทางวิชาการ คือ ความสามารถในการเน้นกิจกรรมการเรียนการสอน แก่ไขการจัดการเรียนการสอนเป็นความสามารถโน้มน้าวใจหรือชี้แนะ บุคคลในโรงเรียน และผู้เกี่ยวข้องให้เข้าใจและตระหนักในจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษา การส่งเสริมและสนับสนุนกลุ่มเพื่อนำไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมาย นำความรู้ทักษะต่าง ๆ มาใช้ในการปฏิบัติหน้าที่กำกับติดตามให้บุคคลทำงานเป็นระบบและแนวประสานงานให้ความสะดวก สร้างความเชื่อมั่น ความนับถือ กำลังใจและความอบอุ่นในการร่วมงาน ดูแลให้ความช่วยเหลือ ให้ผู้ร่วมงานสามารถปฏิบัติงานได้บรรลุตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ นอกจากนี้ผู้บริหารต้องทำงานร่วมกับครู กระตุ้นครูให้คำแนะนำครูและประสานงานให้ครูทุกคน ทำงานร่วมมือกันด้วยเทคนิควิธีที่มีคุณภาพ ซึ่งจะส่งผลให้การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาเกิดประสิทธิผลสูงสุด การบริหารงานวิชาการเป็นงานสำคัญของสถานศึกษา เนื่องจากงานวิชาการจะเกี่ยวข้องกับการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายหลักของสถานศึกษาและเป็นเครื่องชี้ความสำเร็จของผู้บริหาร หากผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการบริหารวิชาการและเป็นผู้นำทางการเรียนการสอน เพื่อกระตุ้นให้ครูพัฒนาตนเองในการปรับเปลี่ยนวิธีการจัดการเรียนรู้และกลวิธีการสอนที่หลากหลายในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน (Kingkanjon, 2017) ดังนั้นการศึกษาจึงเป็นเครื่องมือสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาประเทศแต่ละยุคแต่ละสมัย เมื่อสภาพสังคมเปลี่ยนไปจนระบบการศึกษาไม่อาจสร้างคุณภาพประชาชนให้สอดคล้องกับสภาพที่เปลี่ยนไปได้ จึงจำเป็นที่ระบบการศึกษาต้องได้รับการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง โดยเฉพาะอย่างยิ่งสภาพสังคมปัจจุบันที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ซึ่งก่อให้เกิดแรงผลักดันที่จะทำให้สังคมไทยต้องปรับเปลี่ยนตัวเองให้ทันกับสถานการณ์ (Yongyotying, 2017) สถานศึกษาจึงมีหน้าที่ที่จะต้องจัดการศึกษาให้ได้มาตรฐาน ทัดเทียมกับประเทศต่าง ๆ การที่จะทำให้โรงเรียนมีคุณภาพ ผู้บริหารโรงเรียนจึงต้องปรับปรุงพันธกิจของโรงเรียน ประชาสัมพันธ์เป้าประสงค์ของโรงเรียนดำเนินการจัดการเรียนการสอน ส่งเสริมบรรยากาศการเรียนการสอนที่ดี ส่วนที่มีอิทธิพลมากที่สุดในด้านภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน คือ การจัดทำพันธกิจของโรงเรียน กล่าวได้ว่าการที่ผู้บริหารโรงเรียนสนใจการเรียนการสอนในห้องเรียน ความสำเร็จของการทำงานของครู และความสำเร็จของนักเรียนเป็นเรื่องที่มีความสัมพันธ์กัน (Leithwood, 2006) การจัดการศึกษาภายในประเทศทุกระดับ มาตรฐานหรือคุณภาพการศึกษา มักถูกพิจารณาจากผลงานด้านวิชาการ ดังนั้นการบริหารงานวิชาการจึงเป็นงานหลักของสถานศึกษา ที่ต้องมีการบริหารจัดการและพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาพัฒนาผู้เรียนทุกด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านการจัดโปรแกรมการศึกษา ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการติดตามประเมินผล ซึ่งเป็นหัวใจหลักของสถานศึกษา

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งเป็นดัชนีตัวบ่งชี้ถึงความสำเร็จในการจัดการศึกษา พบว่า ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้ขั้นพื้นฐาน (Ordinary Nation Education Test: O-NET) ของโรงเรียนในเขตอำเภอสุโขทัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 โดย

ปีการศึกษา 2563 มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 31.89 ปีการศึกษา 2564 มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 30.88 และปีการศึกษา 2565 มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 29.34 จากข้อมูลนี้จะเห็นได้ว่า โรงเรียนในเขตอำเภอสุโขทัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 มีคะแนน O-NET ค่าเฉลี่ยโดยรวมทุกวิชาต่ำกว่าร้อยละ 50 และคะแนนเฉลี่ยมีแนวโน้มลดลงทุกปีการศึกษา จำเป็นต้องมีการปรับปรุงและพัฒนาให้ดีขึ้น โดยสาเหตุที่สำคัญอาจเป็นเพราะการวางแผนงานและดำเนินการของงานวิชาการยังไม่ชัดเจนเท่าที่ควร และที่สำคัญผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องมีคุณสมบัติเฉพาะด้านวิชาการและมีภาวะผู้นำทางวิชาการ จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนในเขตอำเภอสุโขทัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 ซึ่งผลจากการวิจัยที่ได้สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการวางแผนพัฒนาตนเอง และเป็นแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา หน่วยงานทางการศึกษาหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาการบริหารโรงเรียน เพื่อให้เกิดการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในเขตอำเภอสุโขทัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในเขตอำเภอสุโขทัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 จำแนกตามเพศ อายุ ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของสถานศึกษา
3. เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในเขตอำเภอสุโขทัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2

การทบทวนวรรณกรรม

Kingkanjon (2017) กล่าวว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการ หมายถึง คุณลักษณะหรือพฤติกรรมที่แสดงออกของผู้บริหารสถานศึกษาในการร่วมมือกับคณะครูและผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการเรียนการสอนส่งผลให้ผู้เรียนบรรลุผลสำเร็จในการเรียนรู้

Boonbai (2020) ให้ความหมายภาวะผู้นำทางวิชาการ หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่แสดงออกถึงความสามารถในการบริหารจัดการศึกษา ด้านวิชาการในโรงเรียน โดยการกระตุ้น ส่งเสริม พัฒนาการจัดการศึกษา และพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาอันเกิดผลดีต่อการสอนของครูและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ซึ่งเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาและบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

Dennis (2009) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ของหัวหน้าสถานศึกษา กับการรับรู้ของครูในพฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในรัฐเซาท์แคโรไลนา กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาเป็นผู้บริหารสถานศึกษา และครูที่สอนในวิชาคณิตศาสตร์และภาษาอังกฤษในโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จมาก กับโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จน้อย ผลจากการศึกษาพบว่า การรับรู้ของหัวหน้าสถานศึกษาในการรับรู้พฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการรับรู้ของครูในพฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ไม่แตกต่างกัน

จากการทบทวนวรรณกรรมสรุปได้ว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นการบริหารจัดการของผู้บริหารในสถานศึกษาในการชี้แนะ ส่งเสริม สนับสนุน และโน้มน้าวใจในการพัฒนางานวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดภารกิจของโรงเรียน การพัฒนาการเรียนการสอน การส่งเสริมพัฒนาบุคลากรและการสร้างบรรยากาศในโรงเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ บรรลุตามวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร ตำรา แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในเขตอำเภอสุโขทัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 เพื่อจัดทำแบบสอบถามต่อไป

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอนในโรงเรียนเขตอำเภอสุโขทัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 จำนวน 317 คน จาก 31 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนในโรงเรียนในเขตอำเภอสุโขทัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 จำนวน 177 คน จาก 31 โรงเรียน มาจากการคำนวณจากสูตรของ Yamane (1973)

การเก็บรวบรวมข้อมูลดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากสำนักงานบัณฑิตศึกษา สถาบันราชภัฏวิทยาเขตยะลา เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามของครูผู้สอนถึงภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในเขตอำเภอสุโขทัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2

2. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามถึงครูผู้สอนในสถานศึกษาที่เป็นผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 230 ชุด โดยใช้วิธีการส่งและรับคืนด้วยตนเองภายใน 15 วัน นับตั้งแต่วันที่ส่ง

3. ผู้วิจัยดำเนินการตรวจสอบจำนวนแบบสอบถามและความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถาม หากพบว่า ยังไม่ครบตามจำนวนหรือแบบสอบถามยังไม่มีความสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์ให้ข้าราชการครูดำเนินการ

4. เมื่อได้แบบสอบถามครบถ้วนและมีความสมบูรณ์ ผู้วิจัยดำเนินการเขียนหมายเลขของแบบสอบถามแต่ละฉบับ เพื่อเตรียมการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 1 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในเขตอำเภอสหัสขันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 โดยใช้สถิติในการวิจัย คือ ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

วิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 2 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในเขตอำเภอสหัสขันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 โดยการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามตัวแปร เพศ อายุ ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของสถานศึกษา โดยใช้สถิติในการวิจัย คือ การทดสอบที (t-test) ตามตัวแปร เพศ ขนาดของสถานศึกษา และการทดสอบเอฟ (F-test) หรือวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one Way ANOVA) หากพบความแตกต่าง ทำการทดสอบด้วยใช้วิธีการของเชฟเฟ (Wanichsuphawong, 2003) ตามตัวแปร อายุ และประสบการณ์ในการทำงาน

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอสหัสขันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนในเขตอำเภอสหัสขันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ตามความเห็นของครูผู้สอน ภาพรวมรายด้าน

ภาวะผู้นำทางวิชาการ ของผู้บริหารสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับภาวะผู้นำ ทางวิชาการ	อันดับที่
1. ด้านการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน	4.21	.33	มาก	1
2. ด้านการสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน	4.16	.33	มาก	3
3. ด้านการนิเทศและประเมินผลการสอน	4.17	.34	มาก	2
4. ด้านการประสานงานการใช้หลักสูตร	4.13	.31	มาก	4
5. ด้านการตรวจสอบความก้าวหน้า	4.06	.33	มาก	8
6. ด้านการควบคุมการใช้เวลาในการสอน	4.07	.33	มาก	6
7. ด้านการดูแลเอาใจใส่ครูและนักเรียน	4.05	.34	มาก	10
8. ด้านการจัดให้มีสิ่งจูงใจให้กับครู	4.06	.33	มาก	8
9. ด้านการส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ	4.09	.33	มาก	5
10. ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างมาตรฐานด้านวิชาการ	4.03	.34	มาก	11
11. ด้านการจัดให้มีสิ่งส่งเสริมสภาพการเรียนรู้	4.07	.32	มาก	6
รวม	4.10	.18	มาก	

จากตาราง ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนในเขตอำเภอสุโขทัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 ตามความเห็นของครูผู้สอนพบว่าภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.10$, S.D. = .18) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X}=4.21$, S.D. = .33) รองลงมาคือด้านการนิเทศและประเมินผลการสอน ($\bar{X}=4.17$, S.D. = .34) และด้านการพัฒนาและเสริมสร้างมาตรฐานด้านวิชาการมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X}=4.03$, S.D. = .34)

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนในเขตอำเภอสุโขทัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 จำแนกตามตัวแปร เพศ และขนาดของโรงเรียน วิเคราะห์โดยการทดสอบที (t-test) จำแนกตามตัวแปร อายุ และประสบการณ์ในการทำงาน โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA)

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนในเขตอำเภอสุโขทัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 จำแนกตามเพศ

ภาวะผู้นำทางวิชาการ ของผู้บริหารสถานศึกษา	เพศ				t	Sig
	ชาย = 66		หญิง = 111			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน	4.19	.34	4.22	.33	-.52	.60
2. ด้านการสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน	4.10	.29	4.20	.34	-2.09	.04
3. ด้านการนิเทศและประเมินผลการสอน	4.18	.40	4.17	.29	.11	.91
4. ด้านการประสานงานการใช้หลักสูตร	4.09	.33	4.14	.31	-1.03	.31
5. ด้านการตรวจสอบความก้าวหน้า	3.99	.35	4.10	.30	-2.02	.05
6. ด้านการควบคุมการใช้เวลาในการสอน	4.03	.36	4.09	.32	-1.22	.22
7. ด้านการดูแลเอาใจใส่ครูและนักเรียน	4.00	.38	4.08	.31	-1.67	.10
8. ด้านการจัดให้มีสิ่งจูงใจให้กับครู	4.01	.32	4.09	.34	-1.56	.12
9. ด้านการส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ	4.05	.36	4.11	.31	-1.24	.22
10. ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างมาตรฐานด้านวิชาการ	3.98	.32	4.06	.35	-1.57	.12
11. ด้านการจัดให้มีสิ่งส่งเสริมสภาพการเรียนรู้	4.04	.29	4.10	.34	-1.11	.27
รวม	4.06	.18	4.12	.17	-2.35	.02

ผลการศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนในเขตอำเภอสุโขทัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 จำแนกตามเพศ พบว่าภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยเพศหญิงมีความคิดเห็นสูงกว่า

($\bar{X}$ =4.12, S.D. = .17) เพศชาย ($\bar{X}$ =4.06, S.D. =.18) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียนและด้านการตรวจสอบความก้าวหน้า พบว่าเพศหญิงและเพศชายมีความคิดเห็นที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนในเขตอำเภอสุโขทัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 จำแนกตามอายุ

ภาวะผู้นำทางวิชาการ ของผู้บริหารสถานศึกษา	อายุ	$\bar{X}$	S.D.	F	Sig
1. ด้านการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน	น้อยกว่า 30 ปี	4.24	.36	.76	.52
	30 – 40 ปี	4.18	.33		
	41 – 50 ปี	4.25	.30		
	มากกว่า 50 ปี	4.14	.32		
2. ด้านการสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน	น้อยกว่า 30 ปี	4.13	.33	1.34	.27
	30 – 40 ปี	4.22	.30		
	41 – 50 ปี	4.09	.38		
	มากกว่า 50 ปี	4.18	.28		
3. ด้านการนิเทศและประเมินผลการสอน	น้อยกว่า 30 ปี	4.13	.32	.71	.55
	30 – 40 ปี	4.22	.39		
	41 – 50 ปี	4.16	.29		
	มากกว่า 50 ปี	4.15	.30		
4. ด้านการประสานงานการใช้หลักสูตร	น้อยกว่า 30 ปี	4.11	.36	.31	.82
	30 – 40 ปี	4.14	.30		
	41 – 50 ปี	4.15	.30		
	มากกว่า 50 ปี	4.08	.28		
5. ด้านการตรวจสอบความก้าวหน้า	น้อยกว่า 30 ปี	3.99	.37	1.55*	.03
	30 – 40 ปี	4.12	.31		
	41 – 50 ปี	4.06	.30		
	มากกว่า 50 ปี	4.05	.28		
6. ด้านการควบคุมการใช้เวลาในการสอน	น้อยกว่า 30 ปี	4.04	.31	.34	.80
	30 – 40 ปี	4.06	.35		
	41 – 50 ปี	4.11	.33		
	มากกว่า 50 ปี	4.08	.34		
7. ด้านการดูแลเอาใจใส่ครูและนักเรียน	น้อยกว่า 30 ปี	3.97	.36	2.07*	.03
	30 – 40 ปี	4.12	.34		
	41 – 50 ปี	4.03	.35		
	มากกว่า 50 ปี	4.10	.30		
8. ด้านการจัดให้มีสิ่งจูงใจให้กับครู	น้อยกว่า 30 ปี	4.10	.35	.57	.64
	30 – 40 ปี	4.03	.34		
	41 – 50 ปี	4.05	.32		
	มากกว่า 50 ปี	4.08	.26		

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนในเขตอำเภอสุโขทัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 จำแนกตามอายุ (ต่อ)

ภาวะผู้นำทางวิชาการ ของผู้บริหารสถานศึกษา	อายุ	$\bar{X}$	S.D.	F	Sig
9. ด้านการส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ	น้อยกว่า 30 ปี	4.08	.35	.57	.64
	30 – 40 ปี	4.12	.31		
	41 – 50 ปี	4.10	.35		
	มากกว่า 50 ปี	4.02	.30		
10. ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างมาตรฐานด้านวิชาการ	น้อยกว่า 30 ปี	4.07	.32	.61	.61
	30 – 40 ปี	4.01	.36		
	41 – 50 ปี	4.05	.34		
	มากกว่า 50 ปี	3.98	.32		
11. ด้านการจัดให้มีสิ่งส่งเสริมสภาพการเรียนรู้	น้อยกว่า 30 ปี	4.01	.36	1.23	.30
	30 – 40 ปี	4.12	.31		
	41 – 50 ปี	4.06	.26		
	มากกว่า 50 ปี	4.12	.33		
รวม	น้อยกว่า 30 ปี	4.08	.19	.55	.65
	30 – 40 ปี	4.12	.18		
	41 – 50 ปี	4.10	.18		
	มากกว่า 50 ปี	4.09	.14		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนในเขตอำเภอสุโขทัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 จำแนกตามช่วงอายุ พบว่าทุกช่วงอายุในภาพรวมไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการตรวจสอบความก้าวหน้า และด้านการดูแลเอาใจใส่ครูและนักเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ตารางที่ 4 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนในเขตอำเภอสุโขทัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 จำแนกตามตัวแปรประสบการณ์การทำงาน

ภาวะผู้นำทางวิชาการ ของผู้บริหารสถานศึกษา	ประสบการณ์ การทำงาน	$\bar{X}$	S.D.	F	Sig
1. ด้านการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน	น้อยกว่า 10 ปี	4.21	.34	.04	.96
	10 – 20 ปี	4.21	.33		
	มากกว่า 20 ปี	4.19	.33		
2. ด้านการสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน	น้อยกว่า 10 ปี	4.16	.31	.16	.86
	10 – 20 ปี	4.17	.35		
	มากกว่า 20 ปี	4.13	.31		

ตารางที่ 4 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนในเขตอำเภอสู่โขงปาดิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 2 จำแนกตามตัวแปรประสบการณ์การทำงาน (ต่อ)

ภาวะผู้นำทางวิชาการ ของผู้บริหารสถานศึกษา	ประสบการณ์ การทำงาน	$\bar{X}$	S.D.	F	Sig
3. ด้านการนิเทศและประเมินผลการสอน	น้อยกว่า 10 ปี	4.13	.34	1.64	.18
	10 – 20 ปี	4.22	.35		
	มากกว่า 20 ปี	4.12	.28		
4. ด้านการประสานงานการใช้หลักสูตร	น้อยกว่า 10 ปี	4.12	.35	.65	.52
	10 – 20 ปี	4.15	.31		
	มากกว่า 20 ปี	4.07	.26		
5. ด้านการตรวจสอบความก้าวหน้า	น้อยกว่า 10 ปี	4.00	.36	1.69	.19
	10 – 20 ปี	4.10	.32		
	มากกว่า 20 ปี	4.18	.25		
6. ด้านการควบคุมการใช้เวลาในการสอน	น้อยกว่า 10 ปี	4.01	.33	1.63	.19
	10 – 20 ปี	4.10	.33		
	มากกว่า 20 ปี	4.08	.33		
7. ด้านการดูแลเอาใจใส่ครูและนักเรียน	น้อยกว่า 10 ปี	3.98	.35	1.63	.20
	10 – 20 ปี	4.09	.32		
	มากกว่า 20 ปี	4.09	.37		
8. ด้านการจัดให้มีสิ่งจูงใจให้กับครู	น้อยกว่า 10 ปี	4.05	.38	.13	.88
	10 – 20 ปี	4.08	.31		
	มากกว่า 20 ปี	4.05	.27		
9. ด้านการส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ	น้อยกว่า 10 ปี	4.06	.33	1.73	.18
	10 – 20 ปี	4.13	.34		
	มากกว่า 20 ปี	4.01	.27		
10. ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างมาตรฐานด้านวิชาการ	น้อยกว่า 10 ปี	4.04	.31	1.30	.28
	10 – 20 ปี	4.06	.37		
	มากกว่า 20 ปี	3.94	.33		
11. ด้านการจัดให้มีสิ่งส่งเสริมสภาพการเรียนรู้	น้อยกว่า 10 ปี	4.04	.35	.62	.54
	10 – 20 ปี	4.09	.31		
	มากกว่า 20 ปี	4.07	.32		
รวม	น้อยกว่า 10 ปี	4.07	.18	1.95	.15
	10 – 20 ปี	4.13	.18		
	มากกว่า 20 ปี	4.08	.15		

ผลการศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนในเขตอำเภอสู่โขงปาดิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน พบว่า ประสบการณ์การทำงานในภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 5 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนในเขตอำเภอสุโขทัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา	ขนาดของสถานศึกษา				t	Sig
	ขนาดเล็ก = 56		ขนาดกลาง = 121			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน	4.17	.34	4.23	.33	-1.09	.28
2. ด้านการสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน	4.11	.40	4.19	.28	-1.45	.15
3. ด้านการนิเทศและประเมินผลการสอน	4.16	.36	4.18	.33	-.27	.77
4. ด้านการประสานงานการใช้หลักสูตร	4.08	.31	4.15	.31	-1.24	.22
5. ด้านการตรวจสอบความก้าวหน้า	4.03	.39	4.07	.29	-.71	.48
6. ด้านการควบคุมการใช้เวลาในการสอน	3.99	.37	4.10	.37	-2.13	.04
7. ด้านการดูแลเอาใจใส่ครูและนักเรียน	3.99	.40	4.08	.31	-1.58	.12
8. ด้านการจัดให้มีสิ่งจูงใจให้กับครู	4.04	.38	4.07	.31	-.72	.47
9. ด้านการส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ	4.08	.33	4.09	.32	-.17	.87
10. ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างมาตรฐานด้านวิชาการ	4.04	.33	4.03	.35	.05	.96
11. ด้านการจัดให้มีสิ่งส่งเสริมสภาพการเรียนรู้	4.09	.36	4.07	.31	.41	.68
รวม	4.07	.19	4.11	.17	-1.51	.13

ผลการศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนในเขตอำเภอสุโขทัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่าภาพรวม พบว่า ไม่แตกต่างกัน โดยโรงเรียนขนาดกลางมีความคิดเห็นสูงกว่า ($\bar{X}=4.11$, S.D. = .17) โรงเรียนขนาดเล็ก ($\bar{X}=4.07$, S.D. = .19) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านการควบคุมการใช้เวลาในการสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนในเขตอำเภอสุโขทัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 อภิปรายผล เรียงตามวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้ 1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนในเขตอำเภอสุโขทัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 ตามความเห็นของครูผู้สอน พบว่า ภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถานศึกษาในจังหวัดสุโขทัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 ผู้บริหารมีการพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ มีวิสัยทัศน์ในการบริหารงานทางการศึกษา มีการจัดการเรียนสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการจัดฝึกการอบรมให้แก่บุคลากรทางการศึกษาและสนับสนุนส่งเสริมการแข่งขันทางวิชาการ ทำให้ผู้บริหาร

สถานศึกษามีความสามารถในการพัฒนางานด้านวิชาการ 2. ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนในเขตอำเภอสุโขทัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 คือครูผู้สอนที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาที่มีเพศต่างกันต่างก็มีแนวคิด หลักการ กระบวนการบริหารตามนโยบายและเป้าหมายที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดไว้เป็นแนวทางเดียวกัน จึงทำให้ผู้บริหารสถานศึกษามีการพัฒนาต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ทักษะ และสมรรถนะตามที่หลักสูตรได้กำหนดไว้ จำแนกตามตัวแปรอายุ พบว่าภาพรวมไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการตรวจสอบความก้าวหน้า และด้านการดูแลเอาใจใส่ครูและนักเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ คือครูผู้สอนที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนในเขตอำเภอสุโขทัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 ไม่แตกต่างกัน จำแนกตามตัวแปรประสบการณ์ในการทำงาน พบว่าภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ คือครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนในเขตอำเภอสุโขทัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 ไม่แตกต่างกัน จำแนกตามตัวแปรขนาดของสถานศึกษา พบว่าภาพรวมไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการควบคุมการใช้เวลาในการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ คือครูผู้สอนที่มีขนาดสถานศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนในเขตอำเภอสุโขทัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 ไม่แตกต่างกัน 3. ปัญหาและข้อเสนอแนะระดับความคิดเห็นของครูต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนในเขตอำเภอสุโขทัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 จำแนกตามรายด้าน ดังนี้ ด้านการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน พบปัญหา ผู้บริหารไม่มีการวางแผนการดำเนินงานร่วมกับครูในการกำหนดเป้าหมายทางวิชาการ และขาดการนำข้อมูลผลการเรียนของนักเรียนในการพัฒนาเป้าหมายด้านวิชาการ ด้านการสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน พบปัญหา ผู้บริหารไม่มีการสื่อสารเป้าหมายทางวิชาการของโรงเรียนให้กับครู นักเรียน ผู้ปกครองและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ด้านการนิเทศและประเมินผลการสอน พบปัญหา ผู้บริหารขาดการนิเทศติดตามการจัดการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ ด้านการประสานงานการใช้หลักสูตร พบปัญหา ผู้บริหารไม่มีบทบาทในการวางแผนจัดทำหลักสูตรเท่าที่ควร และไม่มีการประเมินการใช้หลักสูตรด้านการตรวจสอบความก้าวหน้า พบปัญหา ผู้บริหารขาดนโยบายในการติดตามการเข้าชั้นเรียนเท่าที่ควร ไม่มีการวิเคราะห์และนำผลการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้และทุกระดับชั้นไปใช้ในการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน ด้านการควบคุมการใช้เวลาในการสอน พบปัญหา ผู้บริหารไม่มีการตรวจเยี่ยมชั้นเรียน

เพื่อตรวจสอบว่าครูใช้เวลาในการจัดการเรียนรู้เป็นตามกำหนดในหลักสูตรหรือไม่ รวมถึงขาดการจัดระบบควบคุมดูแลเกี่ยวกับการสอนแทนเมื่อครูประจำวิชาไม่มาทำการสอน ด้านการดูแลเอาใจใส่ครูและนักเรียน พบปัญหา ผู้บริหารละเลยการเอาใจใส่ครูเท่าที่ควร ทำให้ครูขาดกำลังใจในการสอน อีกทั้งไม่มีการนำข้อมูลจากความคิดเห็นของครูและนักเรียนไปปรับปรุงพัฒนาแก้ไขข้อบกพร่องได้ตรงประเด็น ด้านการจัดให้มีสิ่งจูงใจให้กับครู พบปัญหา ผู้บริหารไม่มีการสร้างแรงจูงใจกระตุ้นให้ครูได้แสดงความสามารถออกมาจนงานประสบผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ ด้านการส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ พบปัญหา ไม่มีการส่งเสริมการสอนของครู เช่นการจัดอบรมเกี่ยวกับเทคนิควิธีการสอน การอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ในชั้นเรียน ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างมาตรฐานด้านวิชาการ พบปัญหา ผู้บริหารไม่มีการนำผลการจัดการเรียนรู้เปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานการเรียนของนักเรียนแต่ละระดับ เพื่อปรับปรุงพัฒนาแก้ไขในส่วนที่เป็นปัญหาต่อไป ด้านการจัดให้มีสิ่งส่งเสริมสภาพการเรียนรู้ พบปัญหา ผู้บริหารขาดการส่งเสริมสนับสนุนทรัพยากรทางการศึกษาให้เพียงพอเพื่อให้ครูสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ของนักเรียน และขาดการส่งเสริมการประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองทราบถึงการพัฒนาการเรียนของนักเรียน

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

ภาวะผู้นำเป็นกระบวนการที่ผู้นำหรือผู้ที่มีภาวะผู้นำ เป็นผู้ชักนำ จูงใจ ชี้นำ ใช้อิทธิพลหรืออำนาจที่มีอยู่ในรูปแบบต่าง ๆ ทำให้หรือกระตุ้นให้หรือชี้นำให้เพื่อนร่วมงานหรือผู้ใต้บังคับบัญชาเต็มใจพร้อมใจ ยินดีในการกระทำการ ให้มีความกระตือรือร้นหรือร่วมดำเนินการอย่างหนึ่งตามที่ผู้นำต้องการหรือตามที่ผู้นำต้องการให้มีพฤติกรรมไปในทิศทางที่เขาชักนำในการทำงานหรือดำเนินกิจกรรมที่ผู้นำนั้นรับผิดชอบหรือตามที่ผู้นำนั้นต้องการ ซึ่งสิ่งที่ผู้นำในโรงเรียนในอนาคต ควรมีเพื่อเป็นฐานในการพัฒนาภาวะผู้นำ เช่นเดียวกันบทบาทและแนวทางในการปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษาในอนาคตที่ควรนำมาพิจารณาในการบริหารงานในสถานศึกษา ว่ามีความสามารถในแต่ละด้านแล้วหรือยัง ซึ่งความสามารถเหล่านั้นเป็นความสามารถที่ ถ้าผู้บริหารคนใดมีมากก็จะทำให้การบริหารงานในหน่วยงานของตนได้ดี คือ

1. มีวิสัยทัศน์ การวางแผนและการกำหนดเป้าหมายขององค์กร
2. มีความสามารถในการทำงานแบบมีส่วนร่วม
3. มีความสามารถในการสื่อสารแบบมีประสิทธิภาพ
4. มีความสามารถในการสร้างทีมงาน
5. มีความสามารถในการดำเนินกระบวนการตัดสินใจแบบมีส่วนร่วม
6. มีความสามารถในการจัดการกับปัญหา

7. มีความคิดสร้างสรรค์นวัตกรรมความคิดสร้างสรรค์และการริเริ่มในการเปลี่ยนแปลงองค์การ

8. มีจิตสำนึกต่อชุมชนและสังคม

ผู้นำสถานศึกษาสามารถนำไปประยุกต์ใช้โดยนำเอาองค์ความรู้นี้ไปวิเคราะห์ว่ามีประเด็นใดที่สามารถจะดำเนินการได้ก่อน-หลังตามลำดับและนำไปส่งเสริมให้บุคลากรในสถานศึกษามีความสามารถในแต่ละด้านที่กล่าวถึง เพราะการเป็นผู้นำนั้นไม่ได้หมายถึงเฉพาะผู้ที่เป็นผู้บริการสถานศึกษาเท่านั้น แต่บุคลากรทุกคนในสถานศึกษาจะต้องมีความรู้และความสามารถดังกล่าวด้วยเช่นกัน เพื่อให้เกิดการทำงานที่มีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์ต่อชุมชนและสังคมต่อไป

สรุป

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนในเขตอำเภอสุโขทัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 อยู่ในระดับมากทั้งภาพรวมและรายด้าน ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนในเขตอำเภอสุโขทัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 จำแนก ดังนี้จำแนกตามเพศ พบว่า ภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยเพศหญิงมีความคิดเห็นสูงกว่าเพศชาย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านการสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน และด้านการตรวจสอบความก้าวหน้า พบว่าเพศหญิงและเพศชายมีความคิดเห็นที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน จำแนกตามช่วงอายุ พบว่าภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการตรวจสอบความก้าวหน้า และด้านการดูแลเอาใจใส่ครู และนักเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 โดยครูที่มีอายุน้อยกว่า 30 ปี มีความคิดเห็นสูงกว่าครูที่มีช่วงอายุ 30 – 40 ปี นอกจากนี้ทุกด้านไม่แตกต่างกัน จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานพบว่าภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านไม่แตกต่างกัน จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่าภาพรวมไม่แตกต่างกัน โดยโรงเรียนขนาดกลางมีความคิดเห็นที่สูงกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านมีความคิดเห็นที่ไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ด้านการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน ผู้บริหารสถานศึกษาควรจะนำข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมาเป็นเกณฑ์ในการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียนในปีการศึกษาถัดไปโดยให้บุคลากรในโรงเรียนมีส่วนร่วมด้วย

2. ด้านการนิเทศและประเมินผลการสอน ควรจะแจ้งผลการนิเทศรวมถึงชี้ให้เห็นถึงจุดเด่นและจุดที่ควรพัฒนาในการสอนของครูเพื่อให้ครูได้รับทราบและสามารถนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงและพัฒนาการสอนให้ดียิ่งขึ้น

3. ด้านการดูแลเอาใจใส่ครูและนักเรียน ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการสอบถามความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนหรือสอบถามเกี่ยวกับปัญหาของนักเรียนในแต่ละชั้นว่ามีปัญหาอะไรบ้าง หลังจากการประชุมครูในทุก ๆ ครั้ง เพื่อได้รับทราบปัญหาและร่วมกันหาแนวทางในการแก้ปัญหาาร่วมกัน

4. ด้านการจัดให้มีสิ่งจูงใจให้กับครู ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริม สนับสนุน หรือมีรางวัลตอบแทนครูที่ปฏิบัติงานสำเร็จเพื่อเป็นขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มศักยภาพต่อไป

5. ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างมาตรฐานด้านวิชาการ ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดทำเกณฑ์มาตรฐานด้านการเรียนของนักเรียนโดยรวมมือกับครูผู้สอนทุกคน รวมถึงการจัดตั้งคำสั่งคณะทำงานด้านวิชาการ เพื่อพัฒนาและเสริมสร้างมาตรฐานด้านวิชาการอย่างเป็นระบบ

References

- Boonbai, P. (2020). *Instructional leadership of school administrators affecting effectiveness of internal quality assurance in schools under Sakon Nakhon primary educational service area office 1*[Master's thesis, Sakon Nakhon Rajabhat University].
- Dennis, C. J. (2009). *The relationship between principals' self-perceptions and teachers' perceptions of high school principals' instructional leadership behaviors in South Carolina high schools professors*[Doctoral dissertation, University of South Carolina].
- Kingkanjon, K. (2017). *Academic leadership of the school administrators under the supervision of Saraburi Secondary Education service Area office 4*[Master's thesis, Rajamangala University of Technology Thanyaburi].
- Leithwood, K. (2006). *Educational leadership A review of the research*. Institute of Education Sciences (ED).
- Wanichsuphawong, P. (2003). *Teaching documents on educational research methods* (4th ed.). Educational Technology Division, Library Service Center, Prince of Songkla University.
- Yongyotying, T. (2017). *The academic administration of school administrators under Yala primary educational service area office 3*[Independent Study, Master of Education Administration, Yala Rajabhat University].